05/02/2019

Αυτός που δεν εφοβήθη να ελέγξει Αυτοκράτορες

/ Ορθόδοξες Προβολές

Η Εκκλησία μας κατά την 5η Φεβρουαρίου εκάστου έτους τιμά τη μνήμη του Αγίου Πολυεύκτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Ὅσιος Πολύευκτος γεννήθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ σὲ νεαρὴ ἡλικία ἔγινε Μοναχὸς σὲ μονὴ τῆς νήσου Πρώτης. Ζοῦσε μὲ ἁπλότητα καὶ ἐγκράτεια καὶ πολλὲς φορὲς τρεφόταν μὲ ἕνα κομμάτι ξερὸ ψωμί, γιὰ νὰ θρέψει τοὺς φτωχούς. Ἦταν κάτοχος μεγάλης θεολογικῆς παιδείας καὶ διακρινόταν γιὰ τὴ σεμνότητά του, τὸ ἦθος του, τὴν ἐγκράτεια καὶ ἀντικειμενικότητα τοῦ χαρακτῆρα του. Πολλοὶ μάλιστα τόν παρομοίαζαν μὲ τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

Ὅταν τὸν Ἀπρίλιο τοῦ ἔτους 956 μ.Χ. ἀπεβίωσε ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Θεοφύλακτος (931 – 956 μ.Χ.), ὁ Ἅγιος Πολύευκτος χειροτονήθηκε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ 957 μ.Χ. βάπτισε στὴν Κωνσταντινούπολη τὴν Ρωσίδα ἡγεμονίδα Ὄλγα, ἡ ὁποία, ὅπως λέγεται ἀπὸ μερικούς, ὀνομάστηκε Ἑλένη.

Ὁ Ἅγιος Πολύευκτος ἦταν κανόνας ἀρετῆς καὶ εὐσέβειας. Γι’ αὐτὸ καὶ δὲν φοβήθηκε νὰ ἐλέγξει τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρο Φωκᾶ (963 – 969 μ.Χ.), ὅταν

αὐτὸς ἀποφάσισε νὰ νυμφευθεῖ τὴ βασίλισσα Θεοφανῶ, χήρα τοῦ αὐτοκράτορα Ρωμανοὺ τοῦ Β’ (959 – 963 μ.Χ.). Ἐπειδὴ μάλιστα ὁ γάμος εἶχε τελεσθεῖ κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἅγιο, αὐτὸς ἀρνήθηκε νὰ δεχθεῖ τὸν βασιλιὰ στὴ Θεία Λειτουργία ποὺ ἔγινε στὴν Ἁγία Σόφια. Ὅμως, στὴ συνέχεια ὁ Ἅγιος Πολύευκτος ἔδωσε τὴ συγχώρεση καὶ τὴ συναίνεσή του, γιὰ νὰ οἰκονομήσει τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴν ὁδηγήσει τὸ κράτος σὲ χάος.

Ὁ αὐτοκράτορας Νικηφόρος Φωκᾶς ἔπεσε θῦμα ἄγριας δολοφονίας. Καὶ ἡ πράξη αὐτὴ φαινόταν ἀκόμη πιὸ στυγερή, ἔνεκα τοῦ ὅτι συμμετεῖχε καὶ τὴν διευκόλυνε ἡ βασίλισσα Θεοφανῶ.

Ὁ Ἅγιος Πολύευκτος καταταράχθηκε γιὰ τὴν τρομερὴ καὶ ἀνοσία κακουργία. Ὅταν, λοιπόν, μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ μέρες ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεώς του στὸν αὐτοκρατορικὸ θρόνο, ὁ Ἰωάννης Α’ ὁ Τσιμισκὴς (969 – 976 μ.Χ.) προσῆλθε στὸν ναὸ τῆς Ἅγια Σόφιας, γιὰ νὰ στεφθεῖ ἀπὸ τὸν Πατριάρχη, ὁ Ἅγιος δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ εἰσέλθει στὸ ἱερὸ καὶ ἀπαίτησε προηγουμένως νὰ ἐκπληρωθοῦν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τρεῖς ὅροι.

Ὁ πρῶτος ἦταν νὰ ἐκδιωχθεῖ ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα ἡ Θεοφανῶ. Ὁ δεύτερος ὅρος ἦταν νὰ ὑποδείξει καὶ νὰ τιμωρήσει τὸν αὐτουργὸ τοῦ φόνου τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ, καὶ ὁ τρίτος ὅρος, νὰ ἀνακαλέσει τὰ θεσπίσματα τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἔτσι, ὁ Ἅγιος Πολύευκτος ἐξασφάλισε στὴν ἐκκλησία τὴν ἀληθινὴ ἐλευθερία καὶ τῆς ἔδωσε τὸ δικαίωμα τῆς ἐνέργειας κατὰ τῶν ὑπερβάσεων τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, ὅταν αὐτὲς βλάπτουν τὴν Ἐκκλησία καὶ σφαγιάζουν τὶς παραδόσεις τοῦ λαοῦ τοῦ θεοῦ.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἁγίου πρὸς τὸ μοναχισμὸ καὶ τὴν νὰ ἀσκητικὴ ζωὴ ἐκφράστηκε καὶ διὰ τῆς ἱδρύσεως, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, τῶν μονῶν Μέγιστης Λαύρας καὶ Ἰβήρων στὸ Ἅγιο Ὄρος.
Ὁ Ἅγιος Πολύευκτος κοιμήθηκε μὲ εἰρήνη τὸ ἔτος 970 μ.Χ.

ΠΗΓΗ: synaxarion.gr